

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

De his qui legitimari possunt. §. 6

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

matu ad successionem feudi, vel maioratus, ut aliis relatis tradit Molin. lib. 3. de primogen. c. 3. n. 9. Couarr. 3. var. cap. 6. n. 7. Iulius Clarus lib. 3. sentent. §. feudum. q. 82. At si specialiter ad illam successionem legitimis, succedere potes, dummodo à voluntate instituentis fideicommissum non excludatur sic Couarr. supra, & noster Molina tract. 2. de iustit. disp. 174. in fine. Ad spiritualia autem ex limitatione principum secularium nequaquam habilis esse potes. Quia nullam in spiritualibus habent potestatem. Quare ex nulla horum principum legitimatione capax esse potes ordinum, ac beneficiorum; illa vero legitimitio in radice matrimonij, quam Pontifici concessimus, principibus secularibus competere non potest, cum illis denegatum ab ecclesia sit matrimonij impedimenta statueret, illave tollere, iuxta textum in cap. 1. de sponsalib. & cap. tuam. de ordine cognit. & ita tradit Sanch. lib. 8. disp. 7. num. 11.

19 Ad ius patronatus esto spirituale sit, quia tamen rebus spiritualibus solet annexi, bene possunt principes seculares habiles indirectè reddere sibi subditum, Nam habitando ad successionem hereditatis, cuius patronatus annexum est, consequenter ad ipsum ius habilitant: sic aliis relatis Couarr. tuus 2. part. de sponsal. cap. 8. §. 8. num. 18. Basilus Legionen. lib. 11. cap. 1. num. 14. Ioan. Azor. 1. p. lib. 2. c. 4. quæst. 7. Molina tract. 2. de iustit. disp. 173. vers. nem.

§. VI.

De his, qui legitimi possunt.

- 1 Legitimandus debet esse subditus legitimantis.
- 2 Quid si bona intra tuum territorium existant, poterint alienum subditum legitimare? Affirmant aliqui.
- 3 Contrarium est dicendum.
- 4 Filii sacris opposita rationi.
- 5 Princepsne possit filium suum legitimare? Negant aliqui.
- 6 Verius est oppositum.
- 7 Non potest filius ex vi talis legitimationis in regno succedere.
- 8 Filium clericum plures negant à principe legitimi posse.
- 9 Verior est contraria sententia.
- 10 Pontifex potest statuere, ne bona clericorum ad filios spiritalis deueniant, esto à principe seculari legitimati sint.
- 11 Si filius clericus in sacris sit, vel beneficiatus, plures firmant sacris probabiliter legitimi à principe seculari non posse.
- 12 Probabilis est oppositum.
- 13 Qualis consensus legitimi, & parentum requiratur.
- 14 Filius natus ex parentibus impeditis ad contrahendum an legitimi possit? Proponitur dubitandi ratio.
- 15 Verius est legitimi posse.

1 **C**onstat ex §. precedenti, legitimum subditum esse debere legitimantis, quia legitimitio actus est iurisdictionis saltem voluntariæ; ac proinde necessatio in subditum exercenda. Quod omnino verum est, quando non solum legitimandus, sed bona ad quæ legitimatur, extra territorium legitimantis existunt. Quia extra territorium nulla est iurisdictione. l. ult. ff. de iurisdic. om. iudic.

2 Dubium tamen est an si bona intra tuum territorium existant, possis alienum subditum ex consensu parentis, & illorum quorum interest legitimare? Affirmat Bald. Proem. Codic. column. penult. & alij relati à Fachino lib. 3. controuers. c. 58. in princip. Moucor, quia legitimitio est actus iurisdictionis voluntariæ, eo quod inuiti dari non potest §. generaliter. Auth. quibus modis naturales efficiantur sui. sed actus iurisdictionis voluntariæ ubiq; exerceri potest & à quocunque iudice. l. 2. ff. de officio proconsulis. l. 2. c. de emancipatio liberij. præcipue cum iurimini ex hac legitimatione fiat præiudicium; si quidem ei consentiant omnes, quorum interest. Ergo fieri potest à iudice erga non subditum. Adde ratione rei iuræ videtur principem iurisdictionem habere ad legitimum alienum subditum.

3 Negatiua tamen sententia amplectenda est cum Abbate in c. per venerabilem, qui filij sint legitimi. n. 23. Couarr. 2. p. de sponsal. c. 8. §. 8. n. 14. Fachin. supra. Basil. Legionen. lib. 11. de matr. c. 6. n. 7. & aliis videtur; decisa esse in d. c. per venerabilem. vbi Pontifex dicit se legitimare filios Regis Franciæ, quia id facere potest absque alterius iniuria; eo quod nemini sint subiecti. Ex quo manifestè colligitur, si alteri subiecti essent, eos legitimare non posse. Et ratio est manifesta; quia legitimitio est inhabilitas per legem inductæ remotio, sed nemo potest ab hac inhabilitate quempiam remouere, nisi is, qui cum per legem à se latam inhabilem fecit. Ergo nullus potest alienum subditum legitimare; si quidem nullus potest alienum subditum suis legibus ligare.

4 Neque obstat ratio contraria. Admitto namque legitimationem esse actum iurisdictionis voluntariæ; nego tamen à quocunque iudice exerceri posse. iurisdictione namque voluntaria quæ à quocunque iudice potest exerceri, est iurisdictione, quæ

ex consensu subditi prorogari potest, secus quæ à subditi non pender, qualis est potestas legitimandi. Et licet nullum præiudicium parentibus, aliisque vocatis fiat ex illa legitimatione; non inde inferitur ex ipso vocatis aliquam in non subditum iurisdictionem acquiri; iuxta l. priuatorum. C. de iurisdic. om. iudic. ex ratione vero rei sitæ nulla communicatur Principi iurisdictione, cum hæc personam spectet, non res circa quas est successio, & docuit Basil. Legionen. lib. 11. c. 6. num. 11.

5 Secundo dubitatur; an possit princeps filium suum legitimare? Negat Iaf. in l. qui iurisdictioni præst. ff. de iurisdic. om. iudic. consentit Basil. Legionen. lib. 11. de matr. c. 6. n. 1. in fine. Moucor. Tum quia legitimitio est actus mixtus ex iurisdictione voluntariæ, & contentiosa, cum sæpe fiat in inuitum, & parte contradicente; sed iurisdictione contentiosa exerceri non potest à patre in proprium filium. Ergo neque legitimitio potest à patre in proprium filium exerceri. Minorem probat dicta lex, qui iurisdictioni vbi: Qui iurisdictioni præst. neque sibi nisi dicere debet, neque uxori, neque liberis suis, neque liberis, vel uxoris quos secum habet. Adde neminem posse suo proprio facto authoritatem præstare iuxta textum in cap. fin. de iustit. & tradit Glor. in dicto cap. per venerabilem; verbo tanquam princeps præstaret autem si proprium filium legitimaret. Ergo dicendum est illi fieri non posse.

6 Ceterum contraria sententia verior est, quam defendit Abbas in dicto cap. per venerabilem §. in super. per textum. ibi. 13. & Bald. in l. si consul. 4. ff. de adoptionib. Couarr. 2. de sponsal. c. 8. n. 20. Mol. tract. 2. de iust. disp. 173. vers. princeps. Ratio est quia ex communi sententia legitimitio, actus est iurisdictionis voluntariæ per se, licet per accidens, & ex consequenti aliquando habeat adiunctum actum iurisdictionis contentiosæ, sed iurisdictionis voluntariæ actum optime potest patet in filium exercere argumento manumissionis, adoptionis, quæ à patre in filium fieri possunt. l. 1. & 2. ff. de officio pratoris. l. 2. §. 4. ff. de adoptionib. Ergo & legitimationis actum optime potest patet in filium exercere. Adde esto legitimitio actus est iurisdictionis contentiosæ: ac bene à patre in filium exerceri potest, si filius ipse consentiat; quia in voluntariis bene potest ius suo dicere. l. in priuatis. ff. de iudicis. Neque contradicit lex, qui iurisdictioni. Tum quia ibi de conuentientia; non de necessitate videtur loqui. Tum quia loquitur de iure, quod alij præcedunt sibi competere. At ius legitimationis solum legitimitio competere potest, non aliis, qui legitimationi contradicunt, esto ex legitimatione illis in consequentiam præiudicium fiat.

7 Ex vitamen huius legitimationis non potest filius legitimatus in regno succedere, si à republica statutum est, ut solij legitimi succedant; quia legitimitio receptio principis, sub legitimo non comprehenditur, ut pluribus comprobatur Molin. de Hisp. primog. lib. 3. c. 3. n. 3. & segg. & ita tradit Mol. tract. 2. de iustit. disp. 163. vers. princeps. Qui autem potestatem habere à principe legitimandi, proprium filium legitimare non potest quia hæc legitimitio extraordinaria est, & sub dubio principi conditur, non est igitur credendum in generali clausula communicari. Quapropter in particulari exprimenda est, ut censeatur comprehensa. Couarr. 2. p. de sponsal. cap. 8. §. 8. numero 21.

8 Tertio dubitatur de filio clericum à principe seculari legitimi posse; Negant Dominic. à 5. Germiniano in cap. de iudicis. in 6. Part. cons. 1. n. 23. lib. 2. & in Senatu Parisiensi de statutu fuit anno 1562. prout testatur Gregor. Tolosan. lib. 2. synag. cap. fine. Alexand. consil. 87. volum. 2. quod incipit in v. codicillis. Moucor. primo; quia ad legitimationem huius filij requiritur patris clerici consensus. At clericus in laicum iudicem consentire non potest. cap. si diligenti. de foro compe. quod non solum de iurisdictione contentiosa, sed etiam voluntaria ferè omnes doctores interpretatur. Ergo iudex laicus hæc legitimationem concedere non potest. Secundo mouentur; quia bona clericorum sunt exempta à laica potestate. cap. excois sanctæ Mariæ. de consuet. Ergo laicus non potest in illis iurisdictionem exercere: ac exercet legitimando filium clericum in quidem ex tali legitimatione bona clericorum ei manent applicata. Ergo id facere nequaquam potest.

9 Affirmatiua tamen sententia, nempe posse iudicem laicum legitimare filium clerici facultatem quoad honores, & successiones verior est, & tenenda; Quia legitimitio est actus iurisdictionis exercitus in personam legitimatam. At ille filius cum secularis sit subditus est iudici legitimatam. Ergo nihil obstat potest legitimationi. Nam consensus parentis ad legitimationem non est requisitus ad propagandam, vel concedendam iudici iurisdictionem in ipsum clericum, sed in ipsum filium laicum præiudicium mandam, vel potius ad impediendum ipsius clerici præiudicium. Bona vero ad quæ legitimatur, esto exempta sunt à tribu. tis, & gabellis, dum à clerico possidentur, non tamen exempta sunt, quominus post mortem eius alteri à principe applicentur, & ius successionis concedatur. Leges vero, quæ per hæc legitimationem relaxantur, ciuiles sunt, & non canonice; legibus namque ciuilibus statutum est, ne illegitimi in parentum sue legitimum, siue clericorum bonis succedant. Ergo nihil obstat hæc legi

DE
CASI
PAL
ATO
II

legitimationi. Facit pro hac sententia § illud in Authen. quibus modis natur. efficiantur sui in illis verbis. Quid enim si ad sacerdotium alter eorum ascendat; quibus satis indicat Imperator se posse legitimare filium sacerdotis, & ita tenet Decius conf. 150. num. 5. Couart. 2. p. de sponsal. cap. 8. §. 8. num. 10. Fachin. lib. 3. controuers. cap. 59. Molina tract. 2. de iustit. disp. 173. vers. ad que autem Basil. de Leon. lib. 11. de matrim. cap. 6. num. 6. Martiencio lib. 5. recopilat. tit. 8. leg. 10. gloss. 1. num. 13. & alij apud ipsos.

10 Aduertit tamen optime Mol. supra. vers. illud tamen. posse Pontificem lege sua statuere. ne bona clericorum ad filios eorum spurijs deueniant, quantumuis à principe legitimati sint, vt hac via clerici à libidine fruantur, & impediuntur, ne occasione ditandi filios facticiosos pauperibus debita alimenta donentur. Neque ex hac constitutione inferitur Pontificem in laicum iurisdictionem exercere, sed solum in clericum, eorumque bona impediendo, in filios transferantur. Quod fecit Pius V. in sua bulla, quam refert Nauar. de sponsal. clerici. §. ult. n. 6. notab. 4. circa finem. quae tamen non videtur recepta in his Hispaniæ regnis, prout testatur Mol. tract. 1. de iust. disp. 169. circa finem.

11 Maior dubitatio est, si filius clerici legitimandus in factis sit constitutus, vel si in minoribus sit beneficium Ecclesiasticum habuit, ratione cuius fori principalem habeat, inquam, hic legitimari possit à principe. Saeculari? Negat Decius conf. 150. n. 4. Azor. 2. p. in finit. moral. lib. 2. c. 15. §. 5. in fine. Basil. Legionen. lib. 11. de matr. c. 6. n. 9. Mouentur, quia laicus in clericum exercere nullatenus iurisdictionem potest, etiam ipso clerico consentiente, iuxta tit. de foro comp. Sed legitimatio, vt saepe dictum est, iurisdictionis est exercitium. Ergo haec iudex laicus computatione clerici exercere non potest. Item supradictus clericus exemptus est à laica potestate. Ergo iudex laicus illum legitimare non potest. Quia legitimatio (vt omnes supponunt) fieri necessario debet in subditum.

12 Ceterum est haec sententia sit satis probabilis, probabiliorem ex animo affirmantem à iudice laico hanc legitimatiorem faciendam esse, sic docent alii relatis Couart. 2. p. de sponsal. c. 8. §. 9. Mol. tract. 2. de iustit. disp. 173. in med. vers. quando filius. Mouet ea consideratione Nam hic filius ob leges ciuiles inhabilitates spurijs ad successionem patris, est inhabilis ad succedendum, quamque inhabilitatem contraxit tempore quo licus erat, neque illam excludit clericatus accepto, sed legum ciuiliu relaxatio ad illarum conditorem pertinet. Ergo ad ipsum pertinere debet legitimatio, conditor autem harum legum est iudex laicus. Ergo ad ipsum legitimatio pertinet. Neque obstat clericum exemptum esse à iurisdictione laica; quia non est exemptus integrè à iurisdictione directiua, sed à coercitiua. Alijs nullus legibus ciuilibus obligari possit contra receptam sententiam, de qua tract. de legib. disp. 1. diximus.

13 Quarto dubitatur, qualiter consensus legitimandi, & parentum ipsius requiratur. Si spectata iuris dispositione legitimatio facienda est, constat non solum parentum, sed ipsius legitimatio consensus requiritur, habetur expressè § generaliter. Authen. quibus modis natural. efficiantur sui, & subditur ibi: nam per legitimatiorem tranfit legitimatus in patriam potestatem; ac proinde usufructus bonorum ipsius, & administratio ad patrem pertinet. Non igitur erat conueniens, vt renuente patre, vel filio, hanc legitimatiorem princeps concederet, sic omnes doctores. Adhaec tamen, si legitimatio esset dimissa, vt scilicet solum respiceret personam legitimatam, quam habilem redderet princeps ad honores, aliaque officia republicae, & non ad patris successionem, nullus patris consensus requiritur; quia sua non interest, & ex principis beneficio habet. Sic Martiencio, l. 4. recopil. l. 10. tit. 8. §. 1. n. 11. Nunquam vero consensus aliorum agnatorum aut consanguineorum requiritur, tametsi legitimatus ad successionem patris consequenter maneat legitimatus ad aliorum successionem. Mol. tract. 2. de iustit. disp. 173. vers. item legitimatus respectu. Qualis autè consensus requiratur? Eman. Costa in l. Gallus. §. quid si tantum ff. de liber. & posthum. p. 2. concl. 1. & Mol. tract. 2. de iustit. disp. 173. vers. vt legitimatio, negant esse necessarium expressam, sed sufficere praesumptum, dummodo haec praesumptio non colligatur ex sola iustitia legitimatioms, & silentio, sed ex aliquo actu, quod non nisi legitimatioms iure effici poterat. Ceterum probabilius credo te sufficienter consentire, si scias legitimatiorem, & scias, neque contradicatis, cum contradicere possis ex leg. in adoptionib. §. ff. de adoptionib. & videtur decidi in leg. 2. §. ult. ff. soluto matrimonio. ibi: si re cum exigimus, vt videtur non contradicere. Et ratio ea est, quia cessatio contradictionis cum scientia legitimatioms est virtualis legitimatioms approbatio. Basil. Legionen. lib. 11. de matr. c. 6. n. 13. vide Martiencio. leg. 10. tit. 8. lib. 5. recopil. gl. 10. n. 11.

Dixi spectata iuris dispositione. Nam si princeps velit vt plenitudine suae potestatis, poterit inquit quemlibet legitimare, cum coim legitimatioms conditiones à iure humano statueret, princeps iuris illius constitutor, eas relaxare poterit. Tit. 1. de nobilit. c. 6. n. 1. Aut, Gabr. tit. de legit. conel. §. in fine. Basil. supra. n. 14.

Ferd. de Castro Sum. Mor. Pars II.

Hinc sit absentis legitimatiorem eff. cum non habere quousque ipse illam ratam habeat, neque infantis legitimatiorem, quousque ipse liberè consentiat. Excepi nisi ex plenitudine potestatis princeps ei velit hoc beneficium concedere. Azor. 2. p. in finit. mor. l. 2. c. 14. §. 9.

15 Quomodo dubitatur, an filius natus ex parentibus impeditis ad contrahendum legitimari possit? Ratio difficultatis est, quia legitimatio est natalium restitutio, at hic nequit natalibus restitui, cum non possit princeps copulam illam, ex qua genitus est, legitimam, & conjugalem facere. Ergo eius restitutio non est legitimatio, sed dispensatio. Adde Auth. quibus modis naturales efficiantur sui §. ult. prohibet his filijs legitimatiorem concedendi, neque naturales vocari, neque participanda eis illa clementia est. Huc accedit horum filiorum restitutio dispensationem vocari, in cap. per venerabilem, qui filij sunt legitimi, & ita tenent plures relati à Fachin. l. 3. controu. c. 57. in pr. & à Martiencio l. 5. recopil. l. 10. tit. 8. gloss. 1. n. 1. quos ipse sequitur Couart. 2. p. de sponsal. c. 8. §. 8. n. 4. testatur sibi aliquando hanc opinionem placuisse.

16 Ceterum verius est hos à principe legitimari posse, si plenitudine suae potestatis utatur: sic Couartius & Fachin. supra. Molin. tract. 2. de iustit. disp. 173. in princip. Basil. Legionen. lib. 11. de matrim. cap. 6. fine. Ratio est; quia haec inhabilitas, & illegitimitas iure humano introducta est, iure enim naturae omnes filij legitimi nascuntur. Sed quae iure humano inducta sunt, principis voluntate abrogari, seu mutari possunt, sed naturali iustitiae de iure natur. gentium, & ciuili. Ergo potest haec inhabilitas mutari, & loco illius legitimatio naturalis succedere. Neque obstat principem non posse copulam illam, ex qua filius legitimandus genitus est, legitimam reddere, quominus non possit filium naturalem legitimare. Non enim ad legitimatiorem requiritur restitutio natalium ex matrimonio, sed natalium ex natura, & sic restitutus reputatur; ac si ex vero matrimonio natus esset, quamuis matrimonium inter parentes esse non possit. Lex autem illius Authen. statuit hos filios indignos esse legitimatiorem, ac proinde iure ordinatio legitimandos non esse, at non tollit, neque potest tollere à principe potestatem illos legitimandi, si sibi placuerit, textus vero in c. per venerabilem, vtur verbo dispensationis, quia legitimatio est quaedam iuris dispensatio, si quidem illegitimus, & alioquin iure inhabilis ad successionem admittitur.

S. VII.

Quae conditiones exprimentae sunt, validum sit legitimatioms rescriptum.

- 1 Debet matrimonium inter parentes moraliter esse impossibile.
- 2 Debet fieri mentio, si forte pater habeat filios legitimos.
- 3 Non est opus exprimere alios cognatos, & consanguineos patri succedentes.
- 4 Deinde est mentio facienda substituti.
- 5 Potest sine princeps legitimare prolem, vt in hereditate cognatus delata succedat: Affirmant plures, si nondum possessionem habeat.
- 6 Contrarium censet renendum.
- 7 Idem est dicendum, esto hereditas delata sit, sed nondum adita.
- 8 Idem de substituto sub conditione, si pater sine liberis ex legitimo matrimonio decedat.
- 9 Secus dicitur aliqui, si conditio sit, si decedat sine liberis legitimis.
- 10 Contrarium etiam in hoc casu verius existimo.
- 11 Si substitutio facta est sub conditione, si ultimus possessor sine liberis necesserit, an hunc substitutum excludat filius naturalis? Ex circumstantiis substitutionis desumendum est.
- 12 In legitimatioms imperatione citandi sunt qui ius ad hereditatem habent impedibile.
- 13 Qui excludantur in legitimatioms concessa sub hac conditione, nempe sine prauidio legitimorum.
- 14 In imperatione legitimatioms explicari debet qualitas illegitimitatis.
- 15 Apponitur quaedam limitatio.
- 16 Requiritur causa ad concedendam legitimatiorem.
- 17 Qualiter legitimatus, vel dispensatus habilis est ad beneficia.

1 Primo, & praecipue requiritur, ne possint parentes matrimonium contrahere, vel quia cum aliis illorum decessit vel est longe absens, vel quia cum aliis fornicationem commisit, vel se inhabilem moraliter fecit. Nam seclusa hac impossibilitate saltem morali, nequaquam princeps legitimatiorem concedit, cum eam subroget loco matrimonij, quod credit impossibile: probatque textus in Authen. quibus modis naturales efficiantur